

L'âno a Colin

Autor(en): **Mauron, F.**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **28 (2000)**

Heft 111

PDF erstellt am: **20.09.2024**

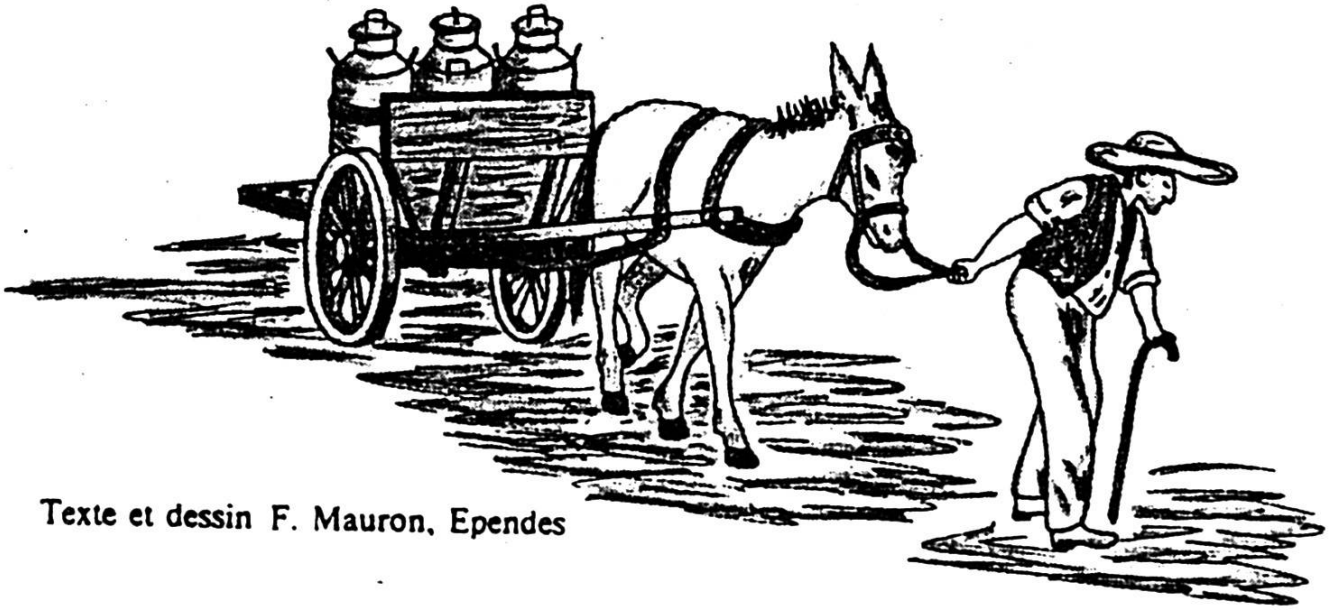
Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-244253>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern. Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Texte et dessin F. Mauron, Ependes

L'âno a Colin

In 1918-20 li avè ou piti Epindè chu on domaine dè cen-vin poujè on grandji a non Fred a Basile ke l'avè trè gro bouébo è duvè filyè. Din chi tin ti lè travô ché fajan a la man. A don lè tracteu n'iron pâ koniu. Po fère la tsaru chéyi la granna, lè fin, lè rèkoua, chti grandji l'avi katro tsèvo. Dou dè hou bouébo i fajan lè tsaroton. I fayi guvernâ hou tsèvo è po tsaréyi i fayi lè j'inboralâ è lè aplièyi a di tsè a chahyio, adon lè tsè a pneu n'iran pâ onko a la mouda. L'erba ché chéyivè a la fau è i fayi la tserji a la fortse è a la grandze la déserdzi achebin a la fortse.

Din chi tin nouhro brâvo grandzi i vouerdâvè tchindzè a vin vatsè; vo chédè ke din chi tin lè vatsè ne bayivan pâ le

lathi ke bayon ou dzoa d'ora; hou ke l'avan dodzè a quatouardzè litre iran dza di bounè. Ou gro dou tsôtin i kolâvè autoua dè cen chuchanta a cen vouétanta per dzoa. Po alâ kolâ, le brâvo Colin, k'irè le piti djerson on bokon a la bouna kemin on di, i apiéyivè on âno a ouna tsarèta avu dou a trè bidon dè lathi déchû. Vo chédè ke chi galé âno i alavè plian è i fayè ouna bouna demi-hora po arouvâ a la fretchèri. Nouhron Colin le menâvè trantchilamin, charè-sâvè dè tin-jin-tin è i dèvejavè on bokon, è i chinbiavè ke chi l'âno avu ché grantè j'orohyè i le konpregnè. Kan i arouvavè a la frechèri i li dètzerdzivan ché bidon è din chi tin i fayi rèprindre la litcha in darè, è dinche i èthè rè tserdzi po rintrâ. Vu ke déchindè galéjamin po arouvâ ou piti Epindè, nouhron Colin i dèvechè charâ avu la mécanique cha cariola.

In arouvin a la méjon i fayi vudji ha litcha din di bochè po guvernâ lè caion. L'âno i alavè ou parc k'irè to pri de la méjon po chinpiâ dè boun'arba frètse. Colin to kontin i dejè, mon n'âno i lè gayia kemoudo, i l'amô bin. I mè rapalo kan no j'éthan bouébo de l'ékoula, no j'alâvan tanthiè a la fretchèri po vère è cajolâ chi galé piti l'âno, no li bayivan on bokon dè pan ou bin ouna poma è i fayi vère kemin i irè kontin. No j'an rèmarkâ ke chi l'âno irè on bokon tèhsu, chovin i modavè grè de la fretchèri è i bramâvè hi-han hi-han in brinin chè grantè j'orohyè. Nouhron Colin i chavè bin le prindre, è i pu dre ke l'âno è Colin i chè kognechan bin è k'iran di bon j'èmi.

To chin lè bin jelâ on par dè j'an, l'âno chè fè vilyo, i alavè adi plye plian, i chè gouvernavè pa mè tan bin, i viniyè mégro, è po fourni i l'an fayu le thia. Nouhron bravo Colin lè jou to trichto è i n'in da pliorâ le pouro li. I la djémé volu alâ kolâ avu on tsévô; è po fourni i lè viniyè trampo è malado è i la dû alâ fourni chè dzoua a la Providence: (ke Diu le betichè in bon rèpou).

Apri to chin din ha brâva famille, ouna filye lè mouartâ, dou bouébo chè chon mariâ è dinche nouhron brâvo Fred a

Basile i l'a abandonâ la tèra, è fère di mijè.

Le domaine lè jou atzetâ pè ouna famiye Cotting ke le tin adi ora. La tèra ne chè travayè pâ mé kemin din le tin. Ora i vinion kolâ avu ouna jepp è ouna citerna è i vo deri ke i vinion menâ a la fretchèri pâ mé cen chuchanta litre, ma dou cen cinquanta à trè cen, tantiè a quat cen litre per dzoa.

A la méjon, i lé on piti fe dè trè j'an ke lè to fou don piti l'anô in matère è ke po alâ dremi i vou to doulon le prindre avu li ou yi!

E ora mè bravo j'èmi i vo deri ke chu jelâ in Israël è ke ou dzoa d'ora lè j'arabe i travayon lou bokon dè tèra avu on âno è i van ou martsî avu l'âno. I lè achebin fè on voyadzo ou Maroc è a Fez i lé yu on martsî i j'âno yio ke n'in d'avè ouna bouna centanna è i vo deri ke chu lè routè on vayè præ dè hou Marocain avu on âno tserzi dè totè chouartè dè martchandi: dou fin, de la paille è di krebiyè de pre dè tèra, di banane, di tzou, di rèrochètè, etc.; è po fourni, po fère hanâ a l'âno vo chédè ke le Christ, le dzoa di Rameau, chu on âno lè jou bin rèchu a Jérusalem!
